

**Békés Megyei
Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Polgári Védelmi Főfelügyelő**

H-5600 Békéscsaba, Kazinczy utca 9.
Tel: 06/66 549-470 Fax: 06/66 441-628 e-mail: bekes.titkarsag@katved.gov.hu

Tájékoztató

a Körös Mentőcsoport minősítő, és a járási mentőcsoportok
közös éves ismétlő törzsvezetési és terepgyakorlatáról.

Készítette:

Haskó György
tűzoltó alezredes, tanácsos
megyei polgári védelmi főfelügyelő

**A Mezőhegyesen, 2017. szeptember 15-16-án végrehajtott
Körös Mentőcsoport nemzeti minősítését megújító- valamint a Dél-Békés, a Gyulai, a
Körös-Kondor, a Pelikán, a Sárrét, a Titán, a Vidra járási és a Mezőhegyesi települési
mentőcsoport összevont törzsvezetési- és terepgyakorlatának
értékelő jelentése**

1. Előzmények, a gyakorlat célkitűzése

2012-ben került sor Békés megyében, Gyomaendrőd településen, a Körös Mentőcsoport (továbbiakban: KMCS) sikeres nemzeti minősítő gyakorlatára, mely lehetővé tette, hogy a sikeres minősítés megszerzésétől számított 5 évig, a mentőcsoport állománya a katasztrófák során lezárt kárterületeken beavatkozzon. A minősítést követő időszakban a KMCS számos speciális képességet igénylő részleges alkalmazásán felül, több komplex katasztrófavédelmi műveletben támogatta a hivatásos beavatkozó erők munkáját (pl. 2013-ban a dunai árvízi védekezésnél) és eredményesen vett részt több nemzetközi, valamint hazai gyakorlaton, melyek keretében számot adott a meglévő képességeiről és személyi állományának felkészültségéről.

Fentiekre tekintettel, a gyakorlat legfőbb célja, hogy a KMCS a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet VIII. fejezetében, továbbá a Nemzeti Minősítő Rendszer alapkövetelményeiről szóló 13/2013. BM OKF Főigazgatói Utasítás (továbbiakban: Főigazgatói Utasítás) 2. mellékletében meghatározottak szerint, a minősítését újabb 5 évre megszerezze, illetve bemutassa a személyi állományának, valamint eszközeinek alkalmazhatóságát a katasztrófák elleni védekezésben.

Kiemelt célként fogalmazódott meg a KMCS újraminősítésének végrehajtásán felül, hogy a Békés megyében megalakított önkéntes járási és települési mentőszervezetek követve az elmúlt években a megyében kialakított metódust – megfelelően berendezett gyakorlati helyszíneken – összevont törzsvezetési- és terepgyakorlat során gyakorolják egy feltételezett nagy kiterjedésű, ennek megfelelően bonyolult káresemény felszámolását, továbbá a jelentkező vezetés-irányítási és együttműködési feladatokat, a hivatásos katasztrófavédelmi szervekkel, valamint egyéb önkéntes szervezetekkel. A különböző felszereltségű és képzettségű önkéntes erők együttműködésének erősítése érdekében a gyakorlatba bevonásra került, a 2016-ban sikeres nemzeti minősítést szerzett mezőhegyei települési mentőcsoport.

A kitűzött célok megvalósítása érdekében Mezőhegyes településen a gyakorlat két nap (36 óra) időtartamban került megszervezésre, melyből az első napon a KMCS állománya hajtott végre az újraminősítéshez szükséges feladatait, majd feltételezve a káresemény eszkalálódását a második napon került sor a további Békés megyében működő további önkéntes szervezetek bevonására. A gyakorlás a Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (továbbiakban: Békés MKI) kijelölt állományának irányítása, illetve a kárhelyszínek vonatkozásában szakmai felügyelete mellett került megvalósításra.

2. A gyakorlat során feltételezett helyzet

2017. szeptember hónap első felében rendkívül csapadékos időjárás érinti Békés megye déli területét, amely elsősorban Mezőhegyes településen lakóházakat veszélyeztető belvízi elöntésekhez vezet. A belvízi elöntések mellett, 2017. szeptember 14-én a délutáni, kora esti órákban a településen 6 óra alatt több, mint 100 mm csapadék hullik, továbbá a 100-130 km/h közötti orkán erejű szél mintegy 100 épületben, továbbá az elektromos hálózat elemeiben jelentős károkat, továbbá az áramszolgáltatásban fennakadásokat okoz. A Mezőhegyesen kialakult káresemények mennyisége, jellege és kiterjedése következtében, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv védekezési feladatainak támogatására a Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgatója (továbbiakban: Békés MKI Igazgató) javaslatára a

Békés Megyei Védelmi Bizottság Elnöke elrendeli a KMCS teljes állományának alkalmazását, továbbá a Békés megyében megalakított valamennyi járási mentőcsoport készenléthez helyezését. A kiterjedt káresemény minél hatékonyabb felszámolása és a beavatkozó erők tevékenységének irányítása érdekében a Békés MKI Igazgatója elrendeli továbbá a helyszíni irányító törzs (továbbiakban: operatív törzs) megalakítását, amely a KMCS vezetési egységének bázisán kerül létrehozásra, az Orosházi Katasztrófavédelmi Kirendeltség vezetőjének irányításával a védekezés települési szintű koordinálása érdekében.

2017. szeptember 15-én kora reggeltől a KMCS az operatív törzs által meghatározott káresemények felszámolására, elsődlegesen eltűnt személyek felkutatására, vízből mentésre, magasból mentésre és vízkár-elhárítási feladatokra kerül igénybevétele.

Az időjárás szeptember 15-én az éjszakai órákban újra viharosra fordul, amelynek következtében az előző nap megrongálódott üzem teteje beszakad és több – az előző napi károk helyreállításán dolgozó – munkást maga alá temet. A helyzet kezelése érdekében a Békés MKI Igazgatója elrendeli a megyében működő 7 járási mentőcsoport, továbbá Mezőhegyes polgármesterének egyetértésével a települési mentőcsoport riasztását és helyszíni alkalmazását.

3. Vezetési pont (helyszíni operatív törzs)

A gyakorlat vezetési pontja a Mezőhegyesi Ménesbirtok tulajdonában lévő munkásszálló területén került kialakításra, a cukorgyári feltételezett kárhelytől

hozzávetőlegesen 250 m-re, melyet a Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság KSE gépjárműve, mint mobil vezetési pont egészített ki. Az operatív törzs és vezetési pont működtetését a KMCS-ből kijelölt személyek látták el, kiegészítve az Orosházi Katasztrófavédelmi Kirendeltség vezetőjével, aki a gyakorlat teljes időtartama alatt, mint a helyszíni operatív törzs vezetője tevékenykedett. A vezetési ponton három fő látott el feladatot, feladatuk a rádióforgalmazás lebonyolítása, a műveleti napló vezetése, a mentőcsoportok egyes komponenseinek helyszínre indítása volt, valamint itt adták le a mentőcsoportok a személyi és technikai erőforrás nyilvántartó kártonjaikat a gyakorlatra történő megérkezést követően. A KSE mobil vezetési pont kettő fő személyzete elsődlegesen a Békés MKI hivatásos állományú tagjaiból esetileg került kijelölésre.

Műveleti napló: Vezetése papír alapon és azzal párhuzamosan elektronikus formában történt. Rögzítésre kerültek a gyakorlat fontosabb eseményei, feladat megkezdése, végrehajtásába bevont személyi és technikai erőforrások, beavatkozások jelentősebb szakaszai, „sérültek” megtalálása, egészségügyi segítség kérése, feladatok befejezése.

A mezőhegyesi munkásszállóban került kialakításra a regisztrációs pont, ahol a mentőcsoportok beérkezésüket követően beregisztráltak és átvehették az azonosító kártyájukat. Az azonosító kártya három darabból állt:

- FEHÉR SZÍNŰ: A személy azonosítására szolgált.
- KÉK SZÍNŰ: A bázis elhagyásakor kellett leadni a kiléptető helyen.
- PIROS SZÍNŰ: A kárterületre történő belépést megelőzően kellett leadni a műszaki biztonsági tisztnek.

Az azonosító kártya alkalmazásával biztosítani lehetett a mentőcsoport tagok tartózkodási helyének pontos meghatározását. A mentőcsoportok gyülekezési helyeül kijelölt mezőhegyesi munkásszálló és cukorgyári cukorrépa depó őrzését a Mezőhegyesi Polgárőr Egyesület látta el.

4. Kommunikáció

A gyakorlat időtartama alatt, a kommunikáció hírvivők útján személyesen, illetve az EDR használatával, a BÉKÉS Káreset 15-ös csatornán zajlott. A kommunikációhoz szükséges technikai eszközöket a Békés MKI biztosította. A gyakorlat megkezdését megelőzően rádiópróba került végrehajtásra. A helyszíni operatív törzsön kívül a mentőcsoport parancsnoknál, az egységvezetőknél/komponensparancsnokoknál, a kárhelyszín parancsnoknál és műszaki biztonsági tisztnél volt rádió. Az eligazítást követően a mentőcsoportok riasztása a rádión keresztül történt meg. A feladat végrehajtása során az EDR összeköttetés folyamatosan biztosított volt.

A gyakorlat során az eligazításnál meghatározott szempontok szerint történt a kommunikáció. A rádióforgalmazás végig a rádióforgalmazás szabályai szerint zajlott.

A KMCS riasztását a Békés MKI Megyei Főügyelet, a mentőcsoportok riasztását a működési terület szerinti hivatásos tűzoltóparancsnokság ügyelete hajtotta végre telefonon, az értesítési és riasztási tervben lévő személyi erőforrás lista alapján.

5. Együtműködés

Mentőcsoporton belül: A KMCS, valamint a bevont önkéntes mentőszervezetek az INSRAG-nak megfelelő komponensekkel rendelkeznek, mely komponensek folyamatosan egymásra vannak utalva a feladatok végrehajtása során. A komponensek közötti együtműködés minden mentőcsoport tekintetében jó és zökkenőmentes; a KMCS esetében példaértékű, köszönhetően az összeszokott állománynak, a több éles bevetésnek illetve a rendszeres gyakoroltatásnak.

Mentőcsoportok között: A gyakorlat során valamennyi mentőcsoport a meghatározott kommunikációs formákat és csatornákat használta, amelyek következtében a mentőcsoportok közötti információátadás gördülékenyen és eredményesen történt meg.

Közreműködőkkel való együtműködés: A gyakorlat során a katasztrófavédelem és a helyi polgárőrök erői kapcsolódtak be a feladatok végrehajtásába. A kapott feladatokat a mentőcsoportok a műveletirányító feladatszabása alapján hajtották végre, a szakmai szabályoknak megfelelően.

Összességében elmondható, hogy a gyakorlat végrehajtását folyamatos és hatékony együtműködés jellemezte.

6. Kárhelyszínek, gyakorlati elemek 2017. szeptember 15-én

2017. szeptember 14-én 15 órakor a Békés MKI Megyei Főügyelete riasztotta a KMCS állományát. A KMCS állománya 2017. szeptember 15-én 08 órára beérkezett a gyakorlat gyülekezési helyére a Cukorgyár hátsó kapuja előtti területre. A gyülekezési helyen a tagok végrehajtották a felszerelések, okmányok ellenőrzését, továbbá az állomány munka- és balesetvédelmi oktatásban részesül. A beérkezést követően haladéktalanul megtörtént a KMCS vezetési egységének bázisán a helyszíni operatív törzs felállítása és berendezése.

Szeptember 15-én alapvetően 2 helyszínen kerültek végrehajtásra gyakorlati feladatok, kizárólag a KMCS állományának bevonásával, a Cukorgyár területén, valamint az egymás mellett elhelyezkedő Fekete-tó és Béka-tó környezetében, az alábbiak szerint.

Települési operatív törzs megalakítása és a települési ügyelet működtetése

A kialakult káresemények kezelése érdekében a polgármester intézkedett a települési polgári védelmi szervezet parancsnokságának bázisán, a települési operatív törzs felállítására, melynek elsődleges feladata az önkormányzati védekezési feladatok irányítása és a társszervekkel történő kapcsolattartás. A lakossági bejelentések fogadása, és az operatív törzs folyamatos működése érdekében aktivizálásra kerül a települési ügyelet 2 fővel. A gyakorlat során a helyi veszélyhelyzet-kezelési hatóság vezetőjével, a polgármesterrel egyeztetett a KMCS parancsnoka és műveleti tisztje, a nemzeti minősítési rendszer műveletekre vonatkozó rendelkezései szerint.

Kutyás kutatás, felderítés

A feltételezés szerint, az orkánerejű szél miatt megrongálódik a Cukorgyár épülete, több helyen beszakad a tetőszerkezet, melynek következtében 3 dolgozó vélhetően a romok alatt reked, hollétükről nincs információ.

Az eltűnt dolgozók felkutatására alkalmazásra került a KMCS kutyás kutató és drónos komponense.

Műszaki mentés és alpintechnikai feladat

A kialakult viharok felszámolása során a Cukorgyár épületében dolgozó munkások közül 1 fő áramütést szenvedett, melynek következtében a munkás mozgásképtelenné váltak, mellyel kapcsolatban, az alábbi feladatok végrehajtása vált szükségessé: személy mentési feladatok végrehajtása alpintechnikai módszer alkalmazásával.

A telephelyen az elsődleges kárelhárítási feladatok során 2 munkás egy helyiségben rekedt a leomló törmelék miatt. A mentést nehezíti, hogy a személyek egyike súlyosan sérült, a másik sokkos állapotba került. A beavatkozó állomány a helyiség falát átvágva és alpintechnikai módszereket alkalmazva hajtott végre a mentési feladatot.

A Cukorgyárban 2 munkás az üzem pincerendszerében rekedt. Szükséges a személyek felkutatása és mentése, mely során földemátvágás előzte meg a mélyből mentési feladatot.

Valamennyi részfeladat során szükség volt a sérült személyek vonatkozásában elsősegély-nyújtási és krízisintervenciók ellátási feladatok ellátása.

Vízből mentés

A Béka-tavon horgászverseny zajlott, a viharos időjárásra történő figyelmeztetés ellenére 2 fő egy csónakban a tavon horgászott, amely a vihar következtében felborult és a benne ülők elmerültek. A mentésükre haladéktalanul elindult egy másik csónak ugyancsak 2 fővel, azonban a szél a második csónakot felborította, abból 1 fő a vízbe zuhant és elmerült. Szükségessé vált az eltűnt személyek víz alatti kutatása, 1 fő krízis-

intervenciók ellátása, illetve a kutatás műszaki- és egészségügyi biztosítása.

Árvízi mentési feladat

A Fekete-tó környezetében kialakult belvízi elöntések következtében a tóba belógó földnyelv megközelíthetlenné vált, melyen 15 fő (közösségi szolgálatot teljesítő diák) rekedt, ezért a KMCS eszközeivel megtörtént a személyek kimenekítése és biztonságos helyre történő szállítása, valamint krízis-intervenciók ellátása.

7. Kárhelyszínek, gyakorlati elemek 2017. szeptember 16-án

A második gyakorlati napra tervezett elemek a logisztikai háttértámogatás, továbbá a biztonsági és a helyszínbiztosítási feladatok megvalósítása érdekében kizárólag a Cukorgyár területén kerültek végrehajtásra, a mezőhegyesi települési mentőcsoport önkénteseinek bevonásával. A mentőcsoportok beérkezése, regisztrációja, munka- és balesetvédelmi oktatása után az alábbi feladatokat hajtották végre.

Kutyás kutatás, felderítés

Az éjjel bekövetkezett újabb vihar miatt a kárelhárításban résztvevő 2 személy eltűnt, vélhetően a Cukorgyár melletti terület felé indultak el, azonban a bozótos, átszegdelt terepen, eltévedhettek, illetve valószínűsíthető, hogy a Cukorgyár csatornahálózatába eshettek. Szükséges a terület drónos, továbbá kutyás felderítése, illetve sérült személyek esetén az egészségügyi ellátás végrehajtása. A feladatban a KMCS drónos, továbbá a Vidra, Körös-Kondor és a Sárrét mentőcsoportok drónos, illetve kutyás kutató állománya vett részt.

Műszaki mentés

A Cukorgyárban bekövetkezett káresemény következtében a telep több pontja a romosodás miatt megközelíthetlenné vált, emiatt szükséges a telephely útjain kialakult akadályok felszámolása a rendelkezésre álló kézi és gépi eszközökkel. Az utak járhatóvá tételén felül az üzemi technológia védelme érdekében szükséges a megrongált tetőszerkezetek helyreállítása (fóliázása), melyet a Dél-Békés Mentőcsoport műszaki komponense hajtott végre a rendelkezésre álló kéziszerszámainak és egyéb eszközeinek használatával.

Vízkárelhárítási feladat

A belvízi elöntésének terjedésének megelőzése érdekében, a Cukorgyár üzemi tavának térségben a Titán mentőcsoport hajtott végre földből nyúlgát építését, majd a vízdali fóliázáshoz és bordás megtámasztáshoz a Gyulai mentőcsoport műszaki egysége nyújtott segítséget. A feladat támogatására a Pelikán mentőcsoport műszaki egysége homokzsákból nyúlgát-építését, valamint BEAVER mobilgát telepítési feladatokat hajtott végre.

Műszaki mentés és alpintechnikai feladat

A kialakult viharkár felszámolása során a Cukorgyár épületének helyreállításán dolgozó munkások közül 1 fő a lépcsőház leszakadása miatt megsérül és a 3. szinten reked, melynek következtében, az alábbi feladatok végrehajtása vált szükségessé: személy mentési feladatok végrehajtása alpintechnikai módszer alkalmazásával. A kárhelyszín műszaki biztosítását, továbbá a sérült személyek vonatkozásában elsősegély-nyújtási és krízis-intervenciók ellátási feladatok ellátása, a KMCS megfelelő állománya által.

8. Logisztika

Csapat és felszerelés szállítása: A gyakorlat során a mentőcsoportok és azok komponensei önállóan mozogtak, jellemzően az egyes mentőcsoportok rendelkezésére álló gépjárműveivel.

Elhelyezés, táborrend: A Mezőhegyesi Ménesbirtok által biztosított munkásszálló területén az Orosházi Katasztrófavédelmi Kirendeltség és a KMCS állománya kialakította a tábort, 2 EMK sátor felhasználásával, továbbá a munkásszálló rendelkezésre álló épületében kijelölt vezetési pont és elsősegélynyújtó hely, regisztrációs pont berendezésével.

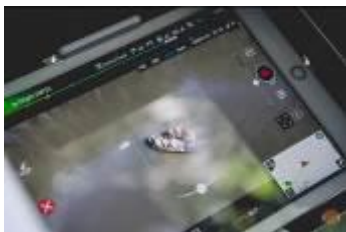
Útvonalterv, menetoszlop: A gyakorlat során a gépjárművek konvojban a részükre biztosított térkép alapján mozogtak. A gyakorlatba bevonásra nem kerülő gépjárművek parkoltatása a Cukorgyár cukorrépa depójának parkolójában történt, melynek őrzését a település polgárőrei biztosították.

Ellátás: A minősítő gyakorlaton részt vevő állomány ellátását, a Békés MKI, a Békés Megyei Védelmi Bizottság, a Békés Megyei Katasztrófa-és Polgári Védelmi Szövetség, valamint Mezőhegyes Város Önkormányzata biztosította. A gyakorlat során minden résztvevő napi háromszori ellátásban részesült, valamint a gyakorlat ideje alatt rendelkezésre állt a megfelelő mennyiségű védőital.

Eszközök karbantartása: A gyakorlatba bevont technikai eszközök a mentőcsoportok tagjainak illetve tagszervezeteinek saját, továbbá a katasztrófavédelem tulajdonában vannak. Ezek az eszközök jellemzően az adott mentőcsoport tag hétköznapi munkavégzéséhez is elengedhetetlenek így azonnal használható állapotban vannak. A KMCS eszközeinek fokozott igénybevétele miatt szeptember 15-én az éjjeli órákban került sor az eszközök karbantartására. A gyakorlat ideje alatt valamennyi bevetett eszköz működőképes állapotban volt, jelentős meghibásodás nem történt.

Higiénia: A gyakorlat során a munkásszálló épületében kijelölésre kerültek a mosdó-, valamint a fürdőhelyiségek.

9. Felderítés

A gyakorlat ideje alatt, a kárhelyszínek típusának és kiterjedésének megfelelően, a felderítési feladatokat háromféle módon oldották meg a bevont szervezetek: vizuális felderítéssel, kutyás kutatással, valamint drónok igénybevitelével. A felderítési feladatok minden alkalommal eredményre vezettek, hatékonyan támogatták illetve előzték meg, a beavatkozó erők munkáját. Kiemelendő a drónok alkalmazása, melyekkel élőben

lehetett követni a felderítés és a kárfelszámolás mozzanatait, továbbá hőkamera alkalmazásával nagyban megkönnyítette a szabadtéri személykeresési feladatokat.

A felderítéshez a kutatási feladat végrehajtása során az operatív törzs alaptérképet biztosított a mentőcsoport parancsnokok részére.

10. Beavatkozás

A mentőcsoportok megalakított komponensei a részükre meghatározott feladatok végrehajtásához szükséges technikai eszközökkel rendelkeztek. A gyakorlat megkezdése előtt a vezetési ponton leadták a gyakorlat során alkalmazható technikai eszközeik listáját. A gyakorlaton részt vett mentőcsoportok közül valamennyi járási mentőcsoport rendelkezik saját ruházattal, több esetben védőruházattal is. A mezőhegyesi települési mentőcsoport tagjai a Békés MKI által biztosított kárelhárítási ruházatban hajtották végre feladataikat.

A mentőcsoportok állományának gyakorlatban (már megszerzett tapasztalatok, önkéntes tűzoltói tevékenység stb.) szerzett tapasztalatainak köszönhetően, a feladatok végrehajtásának hatékonysága jó volt, minden helyzetben megfelelő reakciót nyújtottak.

11. Egészségügyi biztosítás helyzete

A gyakorlat egészségügyi biztosítását mindkét gyakorlati napon a KMCS egészségügyi komponense hajtotta végre. Az egészségügyi komponens az egészségügyi biztosításon felül, valamennyi olyan gyakorlati feladatba is bevonásra került, ahol sérültek ellátását illetve krízisintervenciók feladatokat kellett imitálni. A gyakorlat ideje alatt folyamatosan biztosított volt a helyszínen a beavatkozáshoz szükséges egészségügyi eszközök, továbbá felszerelt mentőgépjármű.

A gyakorlat során két személy töltötte be a sérült imitátor szerepet, felkészítésük és egészségügyi ellátásuk előzetesen, megfelelően megtörtént.

12. Összegzett megállapítások

A nemzeti minősítés megújításához szükséges feladatokat a KMCS magas színvonalon hajtotta végre, maradéktalanul megfelelvén ezáltal, a Nemzeti Minősítő Rendszer követelményeinek. A bevont mentőcsoportok hatékonyan és nagy odaadással vettek részt a jelentkező feladatok végrehajtásában, melyek következtében a gyakorlat a kitűzött célokat maradéktalanul elérte.

A gyakorlás 2 napján 150 fő vett részt, akik feladatba történő bevonása és ellátása folyamatos és fokozott figyelmet igényelt az irányítói állománytól, mellyel kapcsolatban megállapítható, hogy sikerült biztosítani a zökkenőmentes feladatellátás valamennyi feltételét.

A gyakorlat a munkavédelmi szabályok betartásával és érvényesítésével, sérülés- és balesetmentesen valósult meg, melyet nagyban segített, hogy a feladatok megkezdése előtt valamennyi résztvevő munka- és balesetvédelmi oktatáson esett át, ahol tudatosították a várható feladatok során alkalmazandó legfőbb ismereteket.

Békéscsaba, 2017. november 9.